

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 7:59
סוף זמני ק"ש - 8:48
9:24 -
סוף זמן תפלה - 10:37
דף היומי לשבת: ב"ב ל"ב

בס"ד, עש"ק פ' פינחס - פרק א' - שנת תשפ"ד לפ"ק

פרשת פינחס

עשה מעשה הקנאות ע"פ המסורה - כך מקובלני ממך, הבעל ארמית קנאין פוגעין בו.

ולפ"ז שפיר נחשב פינחס 'קנאי בן קנאי'.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל הָר הָעֲבָרִים הַזֶּה וְגו' (כו"ב). בס' מעין בית השואבה מובא מהג"ר שמעון שוואב זצ"ל: אמרו 'זהה' מחמת היות שם שני הרים שנקראו 'עברים', כדכתיב (במדבר לג: מז) 'ויחננו בהרי העברים' - לשון רבים. לכן אמר לו הקב"ה "הזהה".

וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְּבָשִׂים וְגו' (כח:ט). בס' אמת ליעקב להג"ר יעקב קמנצקי זצ"ל איתא: אין לתמוה דאיך יתכן שיצוה הקב"ה על העבודה בשבתות, והלוא במדרש (ב"ר פ"א:ה', ש"ר פ"ל:ט) הביאו חז"ל תמיהות איך הקב"ה מוריד גשמים וכדומה, והיינו משום דהקרבנות הוא ענין של קיום העולם כולו, דע"כ דהא שהשיב לו היינו רק אקושיא דהוצאה, משא"כ בשאר המלאכות כמו זורע וכדומה.

[בהערה] שם איתא: כלומר, דבמדרש שם השיב לו משום שכל העולם הוא רשותו, ואין כאן איסור הוצאה, אבל לא ענה לו כלום על מלאכות כגון זורע וכדומה. וע"ז מיישב רבינו דעל מלאכות אלו לא הוקשה לו כלל, דהם נוגעים במישרין לקיום העולם].

וְעַל כרחנו דעיקר הטעם דקיום העולם שאני, וכיון שכן העבודה שהיא א' מעמודי העולם, ע"כ שאי אפשר לבטלה אפילו שעה אחת, כי הקרבנות הם הם צורת הזמן וקיומו, דאלה הקרבנות הקבוע להם זמן, ושם עבר זמנו בטל קרבנו, ע"כ משום דקרבן זה הוא לפי הזמן ותיקונו. והרי כשם שאי אפשר לעולם בלא זמן, הכי נמי אי אפשר לו בלא קרבן.

בַּעֲנֵינִי לְמַה אֵין מוֹצִיאִים שְׁנֵי סַפְרֵי תוֹרָה בְּכָל שַׁבָּת לְקְרֹא מִפְטִירֵי שֵׁל "וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת"

בסוף פרשתנו מנויות קרבנות מוסף של שבת, ראש חודש והמועדים.

בפרק בני העיר (מגילה כג.) איתא בתוס' (ד"ה כיון): והא שאין מוציאין ב' ספרי תורות בכל השבתות לקרוא בשני: "וביום השבת" (במדבר כח: ט) כמו שעושים ביום טוב, נראה לפי שאין בפרשה אלא שני פסוקים, ואין קורין בתורה פחות מג' פסוקים (מגילה כב.) ואין

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם וגו'" (כה:יא). בפ' הנשרפין (סנהדרין פב:) איתא עה"פ "ויעמד פינחס ויפלל" (תהלים קו:ל): א"ר אלעזר וכו' מלמד כביכול שעשה פלילות [ריב] עם קונו. ביקשו מלאכי השרת לדחפו. אמר [הקב"ה] להן: הניחו לו, קנאי בן קנאי הוא, משיב חימה בן משיב חימה הוא. ופירש"י: בן קנאי - משבט לוי שקינא במעשה דינה דכתיב (בראשית לד:לא) "הכזונה יעשה את אחותנו". בן משיב חמה - אהרן במעשה דקרח, דכתיב "כי יצא הקצף" (במדבר יז:יא), וכתיב "ויתן את הקטורת" (שם:יב).

והנה, המושב זקנים לבעלי התוס' מביא את הגמ' הנ"ל - קנאי בן קנאי וכו'. ומקשה [בשם מורו]: היאך ה' קנאי בן קנאי, והא הוא שנתקנא בעבור ה', אלא אהרן אביו היכן מצינו שנתקנא. ותירץ, לוי הוא שנתקנא בשביל דינה בשכם, וזהו שאמר 'קנאי בן קנאי' וכו', עיי"ש. הסבר זה הוא מה שמובא ברש"י הנ"ל.

ויש להבין, הלוא יעקב הוכיח (criticized) את שמעון ולוי על מעשה הקנאות שלהם [עכרתם אותי וגו'], "כלי חמס מכירותיהם וגו'"], וא"כ איך אמר הקב"ה למלאכים שיניחו את פינחס מפני שהיתה בו אותה המדה של קנאות שהיתה בלוי?

ושמא יש לפרש 'בן קנאי', דבאמת קאי על אלעזר. והיכן מצינו מדת הקנאות אצל אלעזר? לאחר מלחמת מדין כתוב "ויקצוף משה על פקודי החיל וגו' ויאמר אליהם משה החייתם כל נקבה וגו'" (לא:יד-טו). ושוב נאמר פרשת גיעולי מדין: "ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר צוה ה' את משה וכו'" (שם:כא). ופירש"י: לפי שבא משה לכלל כעס, בא לידי טעות, שנתעלמו ממנו הלכות גיעולי גויים.

ואפשר לומר שמי שעומד בפרץ כשנתעלמה הלכה, הרי זה נחשב כמעשה קנאות לכבוד ה'. ולא עוד, שהקנאות היתה בה מסורה - "אשר צוה ה' את משה", ופירש"י: תלה ההוראה ברבו. [ואע"ג שמעשה קנאות זה של אלעזר קרה לאחר למעשה הקנאות של פינחס, מ"מ קרא הקב"ה לאלעזר בתואר 'קנאי' על שם העתיד].

ואותו הכח של קנאות שה' באלעזר הוריש לבנו פינחס, שבעת שבא זמרי עם כובי לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל, ואמר: משה, זו אסורה או מותרת. אם תאמר אסורה, בת יתרו מי התירה לך. ואחז"ל (מובא ברש"י כו:ה) נתעלמה ממנו [ממשה] הלכה כל הבעל ארמית קנאים פוגעים בו. וכתיב: "וירא פינחס" (שם:ז) - ראה מעשה ונזכר הלכה. אמר לו למשה, מקובלני ממך, הבעל ארמית קנאין פוגעין בו וכו'.

הרי שמעשה קנאות של פינחס קרה בשעה שנתעלמה הלכה, וג"כ

להתחיל בפרשה שלמעלה או לסיים בפרשה שלמטה משום דלא הוי מעניינו של יום.

ועוד יש לומר לפי שצריך להפטיר בכל שבת מעניינו של יום, ואי קרינן בשל שבת, א"כ יהא צריך להפטיר בדסליק מיני, והיינו בשבת, וא"כ יהו כל ההפטרות מענין אחד.

ועוד י"ל לפי שלעולם אין קורין בספר תורה שני בקרבנות אלא באותן שבאין לכפרה כדפירש לקמן פ' בני העיר (לא): שקורין בהן ביו"ט, ומהני לישראל כאילו הקריבום. אבל קרבנות שבת אינן באין לכפרה, ומשום הכי אין קורין בהן, עכ"ל התוס'.

בדעת זקנים מובא התירוץ האחרון בתוספת ביאור: לפי שכל קריאת הפרשיות הוו משום כפרה, כדאמרינן בגמ' (תענית כו): שבשעה שאמר אברהם אבינו "במה אדע כי אירשנה" (בראשית טו:ח), כלומר באיזה זכות אירשנה. ואמר לו הקב"ה "קחה לי עגלה משולשת" (שם:ט), כלומר בזכות הקרבנות. והשיב לו אברהם, תינח בזמן שביית המקדש קיים, כשאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם? א"ל הקב"ה, שיהו קורין לפני הקרבנות, ומעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני ומכפר להם. ובכל פרשיות של מועדות ור"ח כתיב בהו כפרה, שנא' "שעיר עזים אחד לכפר עליכם" (במדבר כח:ל), אבל פרשת שבת לא כתיב בה כפרה, לפיכך אין אנו קורין אותה.

ועיין בלבוש (או"ח סי' רפ"ג) שכותב: וזהו שאומרים [במוסף של שבת: "תקנת שבת] רצית קרבנותיה" - למה רצית קרבנותיה? לפי ששאר ימים טובים כולן באה חטאת, ובשבת - כולן עולות. (ועיין בא"ר ובברכי יוסף על זה).

שוב כותב הדעת זקנים: דבר אחר, משום דגבי מועדות כתיב: "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם" (ויקרא כג:לז), ואין מקרא יוצא מידי פשוטו, דמשמע קריאה בתורה ממש, אבל בשבת לא כתיב כן, וגם לא איקרי מועד. וראש חודש איקרי מועד, כדכתיב: "קרא עלי מועד וגו'" (איכה א:טו).

והנה הר"ן (מובא בפרישה ובאלי' רבא סי' רפ"ג) הוסיף וכתב: אי נמי, משום דביום טוב מפסיקין [את סדר הפרשיות] וקורין מעניינו [של יום], קורין ג"כ בקרבנו, שהרי כל קריאתו לחובת היום, אבל בשבת שלא תקנו בקריאתו שתהא מעניינו, אלא לקרוא התורה על הסדר, לא תיקנו ג"כ לקרות קרבנות. וראש חודש קריאתו בחובת היום, ולפיכך קורין בקרבנו, דעניינו וקרבנו חדא מילתא היא, עכ"ל.

האלי' רבא מביא עוד תירוץ: שבת תדירה היא וקרבתן שלה אינו צריך הזכרה, משא"כ יום טוב שהוא משנה לשנה (תניא סי' ט"ז).

בשו"ע (או"ח סי' רפ"ג) איתא: מה שאין מוציאין בשבת ספר שני לקרות פרשת המוספין, מפני שאין בה אלא שני פסוקים.

וכותב הט"ז: במדרכי פרק בני העיר הקשה בהג"ה: ותימה, ויתחילו כמו בראש חודש דמתחילין למעלה בפרשת תמיד, עד כאן. ונראה לי דשאני ראש חודש דיש חיוב לקרות ד' גברי, על כן בהכרח קורין ג' קודם חובת היום שהוא "ובראשי חדשיכם", והרביעי הוא קורא

חובת היום. אבל בשבת שאינו צריך לקריאת פרשת מוסף אלא אחד בשביל חובת היום, מה שייכות יש לו לפרשת התמיד.

וכותב הפמ"ג (מ"ז סק"א) על הט"ז: לכאורה הם דברי הב"ח דגברא דקרי חובת היום אי אפשר לקרוא לו מה שאין מעניינו. הלכך בראש חודש, הרביעי הוא לחובת היום קורא "ובראשי חדשיכם". אבל יש לומר דאינו כן אלא כוונתו ז"ל דבראש חודש תיקון נביאים הוא שיקראו בתורה, בהכרח כן הוא שג' יתחילו מפרשת התמיד וכו' משא"כ תיקון ספר שני במוספין תקנת הגאונים הוא, לא רצו לתקן שיקרא מה שאין מעניינו של יום. וראש חודש שחל בשבת, אין הכי נמי קורין "וביום השבת" ג"כ למוסף מפטיר דמעניינו הוא וכו', עכ"ל.

כבר הזכרנו לעיל שהתוס' (מגילה כג.) כתבו שאין מוציאין בשבת ספר שני לקרות פרשת המוספין מפני שאין בה אלא שני פסוקים. והוסיפו: ואין להתחיל בפרשה שלמעלה או לסיים בפרשה שלמטה, משום דלא הוי מעניינו של יום.

בספר אבני סופר (סי' רפ"ג) הקשה: ולכאורה צ"ע אמאי קרו לפרשת התמיד שלא מענינו של יום; הלוא מקריבים אותו בכל יום ואפי' בשבת, ואף הזכירו הכתוב בפרשת 'וביום השבת' כאומרו 'עולת שבת בשבתו על עולת התמיד', וא"כ למה לא יתחילו איפוא בפ' התמיד. ובמדרכי דמייתי הט"ז הקשה בסגנון אחר וז"ל, ותימא ויתחילו כמו בר"ח דמתחילין בפ' התמיד, עכ"ל, עיי"ש.

והנה הלבוש כתב בזה דבר נפלא דאי אפשר להוסיף עליו מפרשה שקודם לה כמו שעושיין בר"ח, כיון שאין בעיקרה ג' פסוקים ואינה ראויה להוציא ס"ת בשביל עצמה לא שייך לצרף אחרת בעדה, שאם היו מצרפים אחרת עמה היו צריכים לקרות מפרשה הקודמת ג' פסוקים והיה הטפל יותר מן העיקר עיי"ש. ואולי יש להעמיס כן בכוננת התוס' במה שכתבו דלא הוי מענינו של יום, דר"ל הואיל ולא הוי מענינו של שבת, כיון דבעיקרה ליכא ג' פסוקים אין לצרף אליה מפרשה שאינה מענינה של שבת.

בספר ראב"ן (סי' ק"כ) איתא: נשאלתי למה תיקנו לומר בשבת 'וביום השבת' בפסוקי דזימרא [כוונתו לסדר הקרבנות שקודם פסוקי דזמרה]; וכן 'ובראשי חדשיכם' בראש חודש, ואין אומרים מוספי מועדים בפסוקי דזימרא.

והשבתי, מה שתיקנו לומר בכל יום פרשת תמיד, משום דאמרינן אמר הקב"ה תהיו קורין לפני פרשת קרבנות, ואני מעלה עליכם כאילו הקרבתם לפני קרבן, וקריאתן כנגד הקרבנות. ותיקנו לומר איזהו מקומן שסדורין בו סדר קרבנות ועשייתן ושחיטתן. וגם ברייתא דר' ישמעאל ראש תורת כהנים, שתורת הקרבנות אמורה בו. וכשאנו קורין אותן כאילו הקרבנו קרבן. ובשבת שאין קורין למפטיר וביום השבת, תיקנוהו לומר בפסוקי דזימרא דליהוי כאילו הקרבנוהו. אבל במועדות שקורין למפטיר פרשת המוסף, לא תיקנו לקרות בפסוקי דזימרא. ובראש חודש אע"פ שקורין פרשת מוספין בתורה לרביעי, הוצרך לתקן לקרות בפסוקי דזימרא, לפי שראש חודש יום מלאכה הוא ואין כל העם בבית הכנסת, הוצרך לתקן משום עם שבשדות שיקראו בפסוקי דזימרא והוי כאילו הקריבו. אבל מועדות שאינן ימי מלאכה, כל העם בבית הכנסת ויוצאין בקריאת ספר תורה.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

PARSHAS PINCHAS
© COPYRIGHT 2024
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

נדב בן דבורה לרפ"ש

רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
פעסא רחל בת דבורה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

“יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה” (כו:טז)
“May Hashem, G-d of all spirits, appoint a person over the congregation.”

Hagaon Rav Shlomo Kluger, ZTL, explained that Moshe was afraid that if a leader would be chosen by the people it would be impossible that he be unanimously accepted. There would always be those who would be dissatisfied with his appointment. Therefore, he asked that Hashem Himself appoint a successor.

“ובני קרח לא מתו” (כו:א)

“And the sons of Korach did not die.”

The *Targum Yonoson* points out that because the sons of Korach did not follow their father; but rather, sided with Moshe, they were spared the punishment to which their father and his followers were subjected.

The *Ibn Ezra*, referring to Chazal, notes that the family of Korach continued after his death - Shmuel was a descendant as were *Bnei Korach* who were cited in *Tehillim*.

Rabbeinu Maimon, the father of the Rambam, wrote in *Igeres Hanechama* (quoted in *Tallelei Oros*) that because Korach's sons rejected their father's claims and followed the true prophet - Moshe Rabbeinu, they merited having the Divine spirit rest on them.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

Is there a *Chiyuv* to recite Korbonos before Davening?

Hagaon Rav Chaim Kanievsky, shlita (cited in *Gilyon Aliba D'Hilchasa #1, Teves 5767*) answered that saying the *Parshas Hatamid*: “זה כמעט חיוב”.

Concerning whether it is better to learn or say Korbonos [except for the *Parshas Hatamid* which should be said], *Rav Chaim* said that one can do either one: [דעבידי] [כמר עבד וכי].

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) What was the name of Pinchas' son?
- 2) How was Serach related to Asher?

- 3) Does a firstborn son receive a double portion in the inheritance of his mother?
- 4) Does a firstborn son delivered through Caesarean section receive a double portion in his father's inheritance?
- 5) Which Sefer of Tanach was co-authored by Pinchas?
- 6) Which person mentioned in this week's Parsha, lost his *Ru'ach Hakodesh* for 200 years?
- 7) Which two people who were related had Parshiyos in the Torah named for them?
- 8) How was Kozbi related to Balak?
- 9) Chazal (*Sanhedrin 82b*) refer to Pinchas as *קנאי בן קנאי* ["the zealous one, the son of the zealous one"]. Where do we find that Elazar was zealous?
- 10) Why don't we read the *Korbon Mussaf* of Shabbos from a second Sefer Torah every Shabbos just as we do on *Yom Tov* and *Shabbos Rosh Chodesh*?
- 11) What do the words: “אָתָּה, אוֹתָּהּ, אֶתִּי” have in common?
- 12) Which of Yaakov's twelve sons had children after coming to Egypt?
- 13) If one recited *יעלה ויבוא* before *רצה* in *Birkas Hamazone* on *Shabbos Rosh Chodesh*, and realizes this after completing *רצה*, must he repeat *יעלה ויבוא*?

ANSWERS

- 1) Pinchas' son was *Avishua* (*Divrei Hayomim I 5:30*).
- 2) The Posuk in the Torah seems to imply that Serach was Asher's daughter. However, the Ramban (26:46) quotes his text of *Targum Onkelus* that says that she was his stepdaughter - his wife's daughter.
- 3) A firstborn son does not receive a double portion in the inheritance of his mother (*Rambam, Hil. Nachalos 2:8*).
- 4) A firstborn son delivered through Caesarean section does not receive a double portion in his father's inheritance (*ibid. 2:11*).
- 5) Pinchas completed *Sefer Yehoshua* (*Baba Basra 15a*).
- 6) Pinchas (See *Koheles Rabba 10:15* where it relates that this was a punishment for not going to *Yiftach* to release him from his vow to sacrifice the first creature

that would greet him when he would return from war victorious, and his daughter came out first to greet him).

- 7) According to the Zohar in Parshas Balak (197, cited in Limechaseh Atik) Balak was a descendant of Yisro. They both have Parshiyos in the Torah named for them. [Obviously, everyone is related to Noach].
- 8) Kozbi was Balak's daughter, since Tsur was another name of Balak (Targum Yonoson 25:15, Bemidbar Rabba 20).
- 9) According to the Moshav Zekeinim, "בן קנאי" is a reference to Leivi who was zealous to avenge the honor of Dina.
- 10) Many answers are mentioned in the Hebrew Inyan of this week's Torah Lodaas. One explanation of the Da'as Zekeinim is that the Parsha of the Korbon Mussaf of Shabbos is only two Pesukim long, which is not long enough for its own Aliyah.
- 11) They are the names of people mentioned in Tanach: "Es" was the name of a Metzora mentioned in Parshas Chukas (21:14, see Brachos 54b). "Osa" was the name of Leivi's wife mentioned in Parshas Pinchas (see Da'as Zekeinim on 26:59). "Iti Hagiladi" is mentioned

in Shmuel II (15:19).

- 12) Leivi (Moshav Zekeinim on Bemidbar 26:59).
- 13) One is יעלה ויבוא and need not repeat יוצא בדיעבד (Mishna Berura 188:3).

NOW AVAILABLE

The sefer נר מתהיהו is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood. Please be in touch via email.

The sefer מצא טוב on שמחות and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*